

Aanvraag verlenging NPG-project M09 Bevordering sociale veerkracht

1. Inleiding

Op 4 februari 2021 heeft het Nationaal Programma Groningen een definitief advies uitgebracht over het project bevordering sociale veerkracht. In samenspraak met het programmabureau is een gefaseerde aanpak voor project afgesproken, om na een jaar te kunnen beslissen of het zinvol is om het project te kunnen continueren. Het programmabureau wordt geacht om aan de hand van afgesproken 'milestones' een besluit te nemen of het project kan worden gecontinueerd en de resterende middelen worden toegekend (zie bijlage 1). Deze milestones hebben betrekking op:

1. Het aantal deelnemers. Tenminste 20 inwoners/ adressen nemen deel aan het onderzoek
2. De evaluatie door de deelnemers zelf. Het aanbod sluit aan bij de behoeften van de deelnemers.
3. Het aantal ambassadeurs. Dat zijn er tenminste 4.

Het project is nu 9 maanden bezig, loopt op schema en er worden positieve resultaten behaald. Om voor een vloeiende doorgang te kunnen zorgen naar de twee volgende projectjaren komen we nu met de aanvraag voor de verlenging. Hieronder zullen wij allereerst de inhoud van het project kort toelichten en vervolgens de stand van zaken met jullie delen samen met een prognose voor de periode juni tot september.

2. Inhoud project (achtergrond en doelstelling)

Met het project Bevordering van sociale veerkracht willen we inzetten op de vitaliserende krachten van en rondom inwoners en willen we verdere medicalisering tegengaan. In het project richten we ons op de groep inwoners met complexe en langdurende problematiek op meerdere gebieden: armoede en schulden, opvoedproblemen, psychosociale problemen, overlast. Deze gezinnen/inwoners bevinden zich in een chronisch kwetsbare situatie. Hiervoor wordt nu veel en dure professionele ondersteuning ingezet, vaak aangevuld met drang -en dwangmaatregelen. Het komt ook voor dat er geen ondersteuning wordt ingezet, omdat inwoners zorg mijden. Dan gaat veel tijd en geld op aan crisissituaties (ernstige overlast, verward gedrag).

Binnen het project gaan betrokken inwoners zelf hun plannen maken en oplossingen bedenken. Niet langer 'professioneel gedreven', maar 'familie gedreven'. Deze beweging wordt aangejaagd door onderzoeker Gert Schout van het UMC Utrecht en 4 ambassadeurs van de sociale teams. De beweging leidt tot brede inzet van Eigenkrachtconferenties (EKC) en familiegroepsplannen (aanpak van bijv. huurachterstanden, overlast in de buurt, aanpak van opvoedproblematiek, beschermingsmaatregelen). Deze instrumenten stimuleren inwoners om zelf eigenaarschap en zeggenschap te nemen over hun herstelproces en oplossingen. De zelfgekozen oplossingen (inzet van eigen netwerk, gebruik maken van collectieve voorziening, zelf aan de slag als vrijwilliger etc.) moeten leiden tot een substantiële aanpassing van de professionele inzet: ze zijn een betere aanvulling op en/of vervangen (op termijn) een deel van de professionele ondersteuning. In welke mate dit lukt, waarom wel of waarom niet, wordt met een actiegericht onderzoek door Gert Schout onderzocht. Wat leren betrokken inwoners, hun naasten, sociale teamleden, zorgprofessionals,

vrijwilligers etc. van de effecten van de interventies en wat leren zij van elkaar? En wat leren wij in onze gemeente samen van sociale veerkracht?

De betrokken inwoners binnen dit project zijn mede-onderzoekers: deelnemers worden zelf regievoerder over hun eigen proces. Als gemeente zien we dit als een kans om verder vorm en inhoud te geven aan de beweging van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie. Op de lange termijn zijn deze inwoners beter in staat een actievare rol in te nemen in de samenleving en de democratische processen. Dit alles draagt bij aan herstel van vertrouwen in de overheid.

3. Huidige stand van zaken project en prognose (sept 2022)

- Status project
- Behaalde resultaten en 'milestones' (zie advies 4 februari 2021)
  - o Aantal deelnemende huishoudens: 17 (stand mei 2022)
    - Hiervan zijn portretten opgesteld, waarin het leerproces inzichtelijk wordt:
  - o Wat was beginsituatie - wat is de huidige situatie - wat is er op gang gekomen - wat kan geleerd worden. Dit hebben casemanagers van de sociale teams gedaan door inwoners te vragen 'mogen we van uw zaak leren?'. Indien met ja beantwoord, was dat het startpunt van het onderzoek. Soms is daar een delicaat proces van contact maken, vertrouwen winnen en toestemming verkrijgen aan vooraf gegaan. In alle leersituaties zijn oplossingen samen met betrokken inwoners gevonden, bijvoorbeeld van opname in een verslavingskliniek - op een zelfgekozen moment en in een zelfgekozen kliniek; of veiligheidsafspraken met familie eromheen. Inwoners hebben - met ondersteuning - zelf hun plan gemaakt. Een plan maken en een zelfgemaakt plan op schrift stellen is niet hetzelfde. In sommige portretten is het eerste wel gedaan maar het tweede niet. Is dat erg? Opvallend is dat plannen die de mensen zelf maken vaak helemaal niet op papier komen; het zijn acties die mensen in gang zetten, soms zijn het afspraken die mensen in hun hoofd hebben. En die dus wel een positieve uitwerking in de praktijk hebben gekregen.
  - o Evaluatie door deelnemers (inwoners: sluit het aanbod aan bij hun behoefte?) is een vraagstuk: de andere werkwijze/benadering sluit niet in alle situaties volledig aan bij de verwachtingen vooraf van betrokken inwoners. Bijvoorbeeld: een jongen komt bij het sociaal team met de concrete vraag om een beschutte werkplek; vanuit sociale veerkracht ontstaat een proces waarin de opa betrokken wordt bij een aantal te ondernemen andere stappen, zoals zelf passende vacatures zoeken en solliciteren. De werkwijze past bij de brede beweging die we met sociale veerkracht willen maken, maar sluit niet direct (op de korte termijn) aan op de behoefte van betrokken inwoner. Er zijn ook positieve evaluaties van deelnemende inwoners. Een aantal betrokken inwoners geven terug dat ruimte krijgen voor een eigen plan heel waardevol en vooral stimulerend voor het zelfvertrouwen heeft gewerkt.
  - o Aantal ambassadeurs: 4, vanuit elk sociaal team 1 ambassadeur (stand mei 2022)
- Prognose periode mei-september 2022
  - o We verwachten in de komende periode zeker uit te komen op 20 betrokken huishoudens, waarvan we tenminste 18 volledige portretten hebben gevuld.
- Risico's niet voortzetten project
  - o Naast bovenstaande behaalde 'milestones' zien we binnen dit project ook andere ontwikkelingen en bewegingen ontstaan: bij de omslag naar eigen plannen door inwoners leren we wat anders nodig is voor kwaliteitstoetsing van de indicaties van

zorg (in relatie tot bijv. accountantscontrole), daarnaast ontstaat er concreet 'voer' voor gesprek met zorgaanbieders over sociale veerkracht: hoe sluiten zij aan bij het eigen plan van inwoners? Kortom: de beweging naar sociale veerkracht en het maken van de 7 omslagen is met dit project volop in gang gezet. Het stoppen van dit project brengt het risico met zich mee dat daarmee deze beweging stagneert met risico op teruggrijpen naar oude werkwijzen. Het project is nodig om heel concreet in kleine stappen de gewenste veranderingen door te voeren die bijdragen aan de grote veranderopgave.

4. Continueren project bevordering sociale veerkracht

Al met al kunnen we concluderen dat het project bevordering sociale veerkracht loopt en er positieve resultaten behaald worden. Zoals in hoofdstuk 3 aangegeven verwachten wij in september alle 'milestones' behaald te hebben. Daarnaast zet dit project zoals verwacht ook een bredere beweging in gang. Wij willen het programmabureau vragen het project te continueren zodat we de komende tijd meer inwoners kunnen stimuleren zelf eigenaarschap en zeggenschap over hun herstelproces te nemen, we samen met inwoners, sociale teams en andere zorgprofessionals en gemeente kunnen leren van de effecten en interventies en van elkaar en samen te werken aan de grote veranderopgave richting meer sociale veerkracht.

De totaalraming voor het project bedraagt € 700.000. Fase 1 is goedgekeurd voor een bedrag van €233.000. Wij vragen nu om goedkeuring voor fase 2 voor een bedrag van € 467.000. Voor de volledigheid: het totaalbedrag van € 677.541 is door ons al ontvangen via de specifieke uitkering en de BTW ad € 22.460 is doorgestort in het BTW-compensatiefonds.

Samenhang en samenwerking

In haar advies heeft de beoordelingscommissie aandacht gevraagd voor regie op de verschillende projecten gericht op jongeren. Dit hebben we georganiseerd met een gedelegeerde opdrachtgever voor meerdere projecten en met periodieke bijeenkomsten voor betrokken projectleiders waarin zij uitwisselen over de actuele stand van hun projecten. Verder heeft de strateeg sociaal domein een verbindende rol bij de verschillende projecten met ook staand of regulier beleid en uitvoering. Er is inmiddels contact met gemeente Hogeland voor het organiseren van een werkbezoek over sociale veerkracht in Midden-Groningen.